

TBMM

(S. Sayısı: 427)

Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz'ın; Sayıştay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/512)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sayıştay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Fahrettin Poyraz
Bilecik

GENEL GEREKÇE

Sayıştay denetçi yardımcılığına giriş için gerekli olan üç aşamalı sınav ile ilgili hususlar, 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 9 uncu maddesi gereğince hazırlanmış ve 29/1/1980 tarihli ve 16884 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe girmiş olan “Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına Giriş Sınavı ve Denetçi Yardımcısı Adayları ile Denetçi Yardımcılarının Yetiştirilme ve Meslek Sınavı Yönetmeliği”nde düzenlenmiştir.

Sayıştay Başkanlığı tarafından 2/2/2009 - 6/2/2009 tarihleri arasında yapılan Sayıştay denetçi yardımcılığı sözlü sınavının ve sınav sonucu yapılan atama işlemleri ile söz konusu Yönetmeliğin sözlü sınavla ilgili bazı maddelerinin iptalinin ve yürürlüğünün durdurulması talebiyle Danıştay Onikinci Dairesinde dava açılmış ve bu davalar neticesinde, ilgili Daire, 2009/1045 ve 2009/1069 esas sayılı kararlarında; “... sözlü sınavın niteliği gereği birtakım hususların tutanakla saptanması ve adayların başarısızlığına ya da yetersizliğine ilişkin tespitlerin açıkça ortaya konulması, .. , adaylara komisyon üyelerince takdir edilen puanların ayrı ayrı gerekçeleriyle belirtilmesi gerektiği ...” gibi tespitlerde bulunarak yürütmenin durdurulması kararı vermiştir.

Teklif ile, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 128. maddesinin “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” hükmü gereğince; Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığına girişle ilgili genel hususların kanunla düzenlenmesi suretiyle objektiflik, yerindelik, hesap verilebilirlik ve liyakat ilkelerine uygun seçimin yasal güvenceye kavuşturulması ve yukarıda bahsi geçen sözlü sınav neticesinde ortaya çıkan mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde ile, 832 sayılı Sayıştay Kanununun mevcut 9 uncu maddesi değiştirilmektedir. Maddede, raportör ve denetçilerin denetçi yardımcılığı kadrolarından yetişecekleri; denetçi yardımcısı adaylığına atanabilmek için açılacak olan sınava, üniversitelerin hangi fakültelerinden mezun olanların başvurabileceği ve adayların taşınması gereken diğer şartlar; adaylık süresi ve bu süre sonunda hizmete elverişli görülenlerin denetçi yardımcılığına atanacakları; denetçi yardımcılarının denetçi olabilmeleri için mesleki eğitim ve staja tabi tutulacakları, mesleki eğitimle ilgili hususların çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği ve Sayıştay meslek mensupları ile savcı ve yardımcılarının yükselme sürelerinin iki yıl olduğu hüküm altına alınmıştır.

Madde 2- Bu madde ile; eleme sınavı, yazılı sınav ve mülakat olmak üzere üç aşamadan oluşan Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığına giriş sınavının yapılış şekli düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasıyla, giriş sınavının ilk iki aşamasını teşkil eden eleme ve yazılı yarışma sınavlarının bu sınavı yapabilecek kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırılabilmesine ilişkin Başkanlığa yetki verilmekte; ayrıca, sınavın ilan şekli ve atama yapılması planlanan denetçi yardımcısı adayları kadro sayısını içeren sınav duyurusuna ilişkin hususlar hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında, eleme sınavı ve yazılı sınava ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Buna göre, test usulüyle yapılacak olan eleme sınavında alan bilgisi, genel yetenek ve genel kültür sorularının yer alacağı ve puanlamanın yapılış şekli kayıt altına alınmıştır. Ayrıca, giriş sınavının ikinci aşamasını oluşturan yazılı sınava ilişkin başarı şartları belirlenmiş, sınavın içeriğini oluşturan zorunlu ve seçimli konuların ayrı ayrı sayılması yoluna gidilmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, mülakat komisyonunun kimlerden oluşacağı belirlenmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında, yazılı yarışma sınavında başarılı olanların tabi tutulacağı mülakat; adayın bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu ve liyakati, özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı, genel yetenek ve genel kültürü, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının puan vermek suretiyle değerlendirilmesi yöntemi olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, yukarıda belirtilen hususların yüz tam puan üzerinden yirmişer puan olarak, diğer bir anlatımla eşit oranda değerlendirilmeye tabi tutulacağı, her bir aday için ayrı ayrı tutanak tutulacağı ve mülakatta başarılı sayılmak için üyelerin her birinin verdikleri puanların aritmetik ortalamasının, yüz puan üzerinden en az yetmiş olması gerektiği belirtilerek, mülakattaki kriterlerin ağırlıkları ve değerlendirme esasları nesnel olarak düzenlenmiştir. Mülakatın yapılış şekli, düzenlenecek belge ve kayıtların açık olarak belirlenmesi suretiyle mülakatın nesnellığının sağlanması amaçlanmıştır.

Genel sınav sonuç listesinin ne şekilde oluşturulacağı ve yapılacak atamalarının bu listeye uygun olarak yapılacağı altıncı ve yedinci fıkralarda düzenlenmiştir.

Sekizinci fıkradaki düzenleme ile sınavı kazananlardan gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilenlerin, sınavlarının geçersiz sayılarak atamalarının yapılmayacağı, ataması yapılmış olsa dahi iptal edileceği ve bunların hiçbir hak talebinde bulunamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde 3- Danıştay Onikinci Dairesi tarafından, 2/2/2009-6/2/2009 tarihleri arasında yapılan Sayıştay denetçi yardımcılığı sözlü sınavının ve bu sınav sonucu yapılan atama işlemlerinin yürütülmesinin durdurulması kararı verilmiştir.

Bu maddenin birinci fıkrasında, yukarıda bahsi geçen sözlü sınava katılıp başarısız sayılanların bu Kanun hükümlerine göre yeniden sözlü sınava alınmalarının ve bunlar arasından başarılı olanların adaylığa atamalarının yapılmasının hak ve nesafet ilkelerine uygun olduğu düşüncesiyle gerekli düzenleme yapılmıştır. Sayıştay Başkanlığının mevcut kadrolarında 25/2/2010 tarihi itibarıyla yeterli sayıda kadronun boşalacağı göz önünde tutularak, başarılı olanların atamalarının bu tarihten sonra yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, söz konusu kişilerin girdikleri sözlü sınavda başarı puanı "elli" olduğundan, Kanundaki yeni düzenlemenin yani yetmiş puan barajının bu mülakatta elli olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

İkinci fıkrada, söz konusu sözlü sınav sonucuna göre atamaları yapılanların haklarının saklı kalacağı hüküm altına alınarak, ataması yapılan adayların statüsü açıklığa kavuşturulmuştur .

Son fıkrada ise, bu Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliğin en geç altı ay içerisinde çıkarılacağı kayıt altına alınmıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 2/512

10/11/2009

Karar No.: 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bilecik Milletvekili Fahrettin POYRAZ tarafından 15/10/2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 19/10/2009 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/512) esas numaralı “Sayıştay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 4/11/2009 ve 5/11/2009 tarihlerinde yaptığı 5 ve 6 ncı Birleşimlerinde; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık YAKUT, Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ile Teklif sahibi Bilecik Milletvekili Fahrettin POYRAZ’ın katılımlarıyla birlikte incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, kamu hesaplarının denetimi Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Sayıştay Başkanlığının denetim görevini yerine getiren denetçiler sınavla işe alınmakta ve bu sınavı kazananlar denetçi yardımcısı olarak göreve başlamaktadırlar. Sayıştay denetçi yardımcılarının işe alınmalarında uygulanan test, yazılı ve sözlü sınavın usulü, denetçi yardımcılığı süresince verilen eğitim, staj ve denetçiliğe atanma ile ilgili hususlar 832 sayılı Sayıştay Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca çıkarılan 29/1/1980 tarihli ve 16884 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Bu Yönetmelik çerçevesinde 2/2/2009 ila 6/2/2009 tarihleri arasında Sayıştay denetçi yardımcılığı sınavı gerçekleştirilmiştir. Ancak bu sınav sonucu yapılan atama işlemlerine ve söz konusu Yönetmeliğin sözlü sınav ile ilgili kısımlarına, sözlü sınav sonucunda başarısızlık sebeplerine ilişkin adaya herhangi bir bildirim yapılmadığı gerekçesiyle Danıştay’a yürütmenin durdurulması talebi ile birlikte iptal davası açılmıştır.

Onikinci Daire, verdiği yürütmenin durdurulması kararında gerekçe olarak; sözlü sınavın niteliği gereği birtakım hususların tutanakla saptanması ve adayların başarısızlığına ya da yetersizliğine ilişkin tespitlerin açıkça ortaya konulması, adaylara komisyon üyelerince takdir edilen puanların ayrı ayrı gerekçeleriyle belirtilmesi gerektiği şeklindeki tespitler sonucunda yürütmenin durdurulması kararının verildiğini belirtmiştir. Söz konusu gerekçeler neticesinde ve Anayasanın 128 inci maddesinde yer alan “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük hakları kanunla düzenlenir.” hükmüne uygunluk sağlamak amacıyla; Sayıştay Başkanlığı denetçi yardımcılığı sınavına ilişkin yazılı ve sözlü sınav, yardımcılık dönemi eğitim süreci, staj ile denetçiliğe atanma hususlarına yasal dayanak kazandırılması ve dava konusu sınavı kazanarak atamaları yapılanların mağduriyetlerinin giderilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- Sayıştay denetçi yardımcılığı adaylığına atanabilmek için açılacak sınava ilişkin başvuru şartları ile eleme sınavı, yazılı sınav ve mülakat olmak üzere üç aşamalı sınavın; hazırlık, uygulama ve değerlendirilmesine; mülakat komisyonu üyelerinin mülakat sınavında verecekleri notların tutanak ile kayıt altına alınmasına; denetçi yardımcılığı süresinde verilecek eğitimle ilgili hususların yönetmelikle düzenlenmesine, Sayıştay meslek mensupları ile savcı ve denetçi yardımcılarının

yükselme sürelerinin iki yıl olarak düzenlenmesine, sınavı kazananlardan gerçeğe aykırı beyanda bulunanların sınavlarının geçersiz sayılmasına yönelik hususların,

- 2/2/2009-6/2/2009 tarihleri arasında yapılan denetçi yardımcılığı sınavının sözlüsünde başarısız sayılanların tekrar mülakata girebilmelerine ve bu mülakatta geçer notun elli olarak düzenlenmesine; söz konusu sınavı kazanarak atamaları yapılanların haklarının saklı kalmasına ilişkin hususların,

düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Teklifin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Sayıştay Başkanlığının Anayasal bir kurum olduğu, kamu hesaplarının denetimini yapan Sayıştay'da, bu görevin denetçiler tarafından yerine getirildiği, bu nedenle Sayıştay denetçilerinin işe alınmalarında uygulanan sınavların tereddüte yer vermeyecek şekilde açıkça düzenlenmesi gerektiği, Teklifin bu ihtiyacı karşılamaya yönelik olduğu,

- Mevcut duruma bakıldığında Teklifin uygulamada yaşanan bir mağduriyeti gidermek amacıyla hazırlandığı, bu anlamda olumlu karşılandığı ancak geçtiğimiz yasama döneminde yasalaştırılamayan Sayıştay Kanun Teklifinin de aciliyet arz ettiği, bu nedenle bir an önce yasalaştırılması gerektiği,

- Sayıştay denetçi yardımcılığına giriş sınav konuları arasına yabancı dilin mutlaka dahil edilmesi gerektiği, günümüzde yabancı dil bilgisine kamu kesiminde de yoğun bir şekilde ihtiyaç duyulduğu, diğer yandan INTOSAI gibi uluslararası kuruluşların üyesi olan Sayıştay için yabancı dilin önem arz ettiği,

- Denetçi yardımcılığından denetçiliğe geçişte adaylarla ilgili objektif kriterler belirlemenin daha yerinde olacağı, kariyer mesleklere girişte eğilimin bu yönde olduğu,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin;

- Çerçeve 1 inci maddesinde yer alan düzenlemelerin 2 nci maddedeki düzenlemelerle birlikte ele alınmasının daha uygun olması nedeniyle iki maddenin birlikte değerlendirilmesini; denetçi yardımcılığı sınavının Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Kurumu tarafından hazırlanmasını, yardımcılık adaylık sürecinin en az iki en çok üç yıl olarak yeniden belirlenmesini, uygulamada sıkıntı ile karşılaşmamak amacıyla yazılı sınav ile mülakata çağırılacak aday sayısına ilişkin yer alan sınırlamanın üst sınır olarak getirilmesini; adaylıktan denetçi yardımcılığına geçişte olumlu sicil almış olma şartının aranmasını ve adaylık sürecini tamamlayan ancak yapılan sınavda başarı gösteremeyenlerin talepleri halinde durumlarına uygun kadrolara atanmalarını temin edecek şekilde 832 sayılı Sayıştay Kanununun 9 uncu maddesiyle ilgili düzenlemenin değiştirilmesi ve Teklifin çerçeve 2 nci maddesinin metinden çıkarılması suretiyle,

- 3 üncü maddesi, madde numarasının 2 olarak teselsül ettirilmesi; madde ile 832 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 11 inci maddede yer alan “Bunlar arasından başarılı olanlar, 25/2/2010 tarihi itibarıyla boşalacak olan kadrolara atanırlar” ibaresinin Teklifin kanunlaşma süreci dikkate alınarak uygulamaya esneklik getirilmesi amacıyla metinden çıkarılması, uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütleri önlemek amacıyla ikinci fıkrada kastedilen “sınavın” açıkça tarihinin yazılması; aynı fıkrada yer alan “hakları” ibaresinden önce gelmek üzere “sınavla ilişkin” ibaresinin eklenmesi ve 6 ay içerisinde çıkarılması öngörülen yönetmeliğin, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde çıkarılmasını temin edecek şekilde değiştirilmesi suretiyle,

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri madde numaralarının 3 ve 4 olarak teselsül ettirilmesi suretiyle aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>M. Mustafa Açıklalın</i> Sivas	Başkanvekili <i>Recai Berber</i> Manisa	Sözcü <i>Hasan Fehmi Kinay</i> Kütahya (Bu Raporun Sözcüsü)
Kâtip <i>Süreyya Sadi Bilgiç</i> Isparta (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Necdet Ünüvar</i> Adana	Üye <i>Halil Aydoğan</i> Afyonkarahisar
Üye <i>Sadık Badak</i> Antalya	Üye <i>Osman Kaptan</i> Antalya (Ayrışık Oy Ektedir)	Üye <i>Mehmet Günel</i> Antalya (Muhalefet Şerhi Ektedir)
Üye <i>İsmail Özgün</i> Balıkesir	Üye <i>Zeki Ergezen</i> Bitlis	Üye <i>Sedat Kızılcıklı</i> Bursa
Üye <i>Cahit Bağcı</i> Çorum	Üye <i>Mehmet Yüksel</i> Denizli	Üye <i>Emin Haluk Ayhan</i> Denizli (Muhalefet Şerhi Ektedir)
Üye <i>Necdet Budak</i> Edirne	Üye <i>Alaattin Büyükkaya</i> İstanbul	Üye <i>Esfender Korkmaz</i> İstanbul (Ayrışık Oy Ektedir)
Üye <i>Tuğrul Yemişçi</i> İzmir	Üye <i>Bülent Baratalı</i> İzmir (Ayrışık Oy Ektedir)	Üye <i>Harun Öztürk</i> İzmir (Karşı Oy Yazısı Ektedir)
Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli	Üye <i>Eyüp Ayar</i> Kocaeli	Üye <i>Hasan Angı</i> Konya
Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet Şerhi Ektedir)	Üye <i>Erkan Akçay</i> Manisa (Muhalefet Şerhi Ektedir)	Üye <i>Süleyman Çelebi</i> Mardin
Üye <i>Ali Er</i> Mersin	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Ayrışık Oyumuz Var)	Üye <i>Münir Kutluata</i> Sakarya (Muhalefet Şerhim Ektedir)
Üye <i>Hasip Kaplan</i> Şırnak (Ayrışık Oyum Var)	Üye <i>Faik Öztrak</i> Tekirdağ (Ayrışık Oy Ektedir)	Üye <i>Osman Demir</i> Tokat
Üye <i>M. Akif Hamzaçebi</i> Trabzon (Ayrışık Oy Yazısı Ektedir)	Üye <i>Kerem Altun</i> Van	Üye <i>İlhan Evcin</i> Yalova

AYRIŞIK OY

Kanun Teklifinin komisyon görüşmeleri sırasında bazı değişiklikler yapılmış ise de kabul edilen metnin hala sakıncalı yönleri bulunmaktadır. Bunlar aşağıda belirtilmiştir:

- Halen yürürlükte olan Yönetmelikte eleme sınavında 70 ve üzeri not alanlardan başarı sırasına göre ataması yapılarak kadro sayısının 3 katını aşmayacak sayıda kişinin sınavı kazanmış sayılacağı belirtilmektedir. Kanun Teklifinde ise sınav ilanında belirtilen kadronun 5 katı adayın yazılı sınava çağrılacağı belirtilmektedir. Böylelikle yazılı sınava çağrılan kişi sayısı artırılmaktadır. Ayrıca Yönetmelikte yazılı sınav sorularının her konu için ayrı ayrı hazırlanacağı belirtilmiştir. Kanun Teklifinde ise yazılı sınav sonucunda, en yüksek puanı alandan başlamak üzere, eleme sınavı ilanında belirtilen kadronun üç katı adayın mülakata çağrılacağı hükmü getirilmiş, ancak yazılı sınavın her konu için ayrı ayrı hazırlanacağı ilkesinden söz edilmemiştir.

- Yönetmelikte sözlü sınav bulunmaktadır. Teklif ile sözlü sınav kaldırılmakta yerine mülakat getirilmektedir. “Sözlü sınav” ile “mülakatın” aynı şey olmadığı Yönetmelik ile Teklif metninin karşılaştırılmasında ortaya çıkmaktadır.

- Yönetmelikte sözlü sınavın yazılı sınavdaki konular (kompozisyon ve seçimlik konular hariç) çerçevesinde yapılacağı belirtilmektedir. Ayrıca sözlü sınav değerlendirmesinde adayların zeka intikal sürati, ifade ve temsil yeteneğinin de dikkate alınacağı belirtilmektedir. Ama sınavın esası yazılı sınavdaki konular ile ilgili sorulardır.

Kanun teklifinde ise adayın;

- a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,
- b) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,
- c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,
- d) Genel yetenek ve genel kültürü,
- e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının, değerlendirileceği hükme bağlanmaktadır.

- Ayrıca Kanun Teklifinde tutanak dışında mülakat ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmayacağı hükme bağlanmıştır. Bu hükmün, sınavın iptaline yönelik dava açılmasına engel olabilmek için konulduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu hüküm kamuoyunda sınavda yapılabilecek kayırmacılığın ortaya çıkmasını önlemeye yönelik bir çaba gibi algılanabilecektir.

- Yönetmelikte sözlü sınavı kazanmak için 50 olan başarı notu Teklif ile 70'e çıkarılmaktadır.

- Kanun Teklifi ile sözlü sınav yöntemi temel bir değişikliğe uğrayarak mülakat yöntemine dönüştürülmüştür. Her ikisi çok farklı hususlardır. Birisi adı üstünde sözlü şekilde yapılan bir sınav niteliğindedir. Alan bellidir, sınava girecek kişi hazırlanır, soru sorulur, cevabı bellidir ve soruya verilen cevabın doğruluğuna göre komisyonca nesnel ölçütlere göre gerekli kayıtlar yapılarak puanlar verilir. Mülakat ise, ilgilinin ifade ve bir konuyu kavrayıp özetleme ve değerlendirme yeteneğini, davranışını, genel ve fiziki durumunu tespit için mülakat kurulu tarafından yapılan ve sözlü sınava göre daha subjektif unsurlar barındırma riski taşıyan bir değerlendirme biçimidir. “Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına Giriş Sınavı ve Denetçi Yardımcısı Adayları ile Denetçi Yardımcılarının Yetiştirilme ve Meslek Sınavı Yönetmeliği” mülakat yerine bu konuda daha nesnel değerlendirme niteliğinde olan “sözlü sınav” sistemini benimsemiştir.

- Kanun Teklifi ile getirilen mülakat sistemi katılımcıların bilgi ve liyakatlerini nesnel ölçütlere göre belirleyecek unsurlardan yoksun hazırlanmıştır. Her ne kadar teklifte "Mülakat, adayın;

- a- Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,
- b- Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu ve liyakati,
- c- Liyakat, özgüven, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,
- d- Genel yetenek ve genel kültürü,
- e- Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilir" şeklinde düzenlemelere yer verilmişse de bunların hangi nesnel kriterlere göre ölçüleceği belli değildir. Dolayısıyla yasa metninde yer alan bu unsurlar temenniden öteye bir durum ifade etmemektedir.

- Sözlük anlamı, davranış ve düşünceleri üstüne bilgi edinmek amacıyla bir kişiyle yapılan sorulu cevaplı görüşme olan "mülakat"ın yazılı yarışma sınavını tamamlayıcı nitelikte ve yine bilgi ve liyakati ölçmek, bunun yanında adayın mesleğe yarışır yeteneğe, kültüre, çağdaş yaşam anlayışına sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılacağı açıktır. Bu kapsamda yapılacak olan bir mülakatın nesnel olduğundan söz edilebilmesi için mesleğin önem ve özelliği de dikkate alınarak bütün bu kriterlerin ne şekilde uygulanacağına ilişkin hususların, kriterlerin ağırlıklarını ve buna göre değerlendirme esaslarını içeren nesnel bir yöntemin düzenlenmesi gerekmektedir. Başka bir anlatımla, mülakatın kriterleri açık bir şekilde düzenlenmelidir. Teklifte bu yapılmadığı gibi, yapılmasının yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmemiştir.

Yine adaylarda mülakatta aranacak "liyakat" mesleğe girişte değil üç yıllık yardımcılık süresinin sonunda aranması gereken bir unsurdur.

Ayrıca Yönetmelikte sözlü sınavı kazanmak için 50 olan başarı notu 70'e çıkarılmıştır. Böylelikle başarı notunda aslında bir sınav olmayan, subjektif yargıların söz konusu olabileceği mülakatın etkisi artırılmıştır.

Yönetmelikte yazılı sınav konuları arasında yer alan "yabancı dil" Teklifte sınav konuları arasında yer verilmemiş olması, 21 inci yüzyıldaki denetim vizyonunun gerisinde, Kurumun 50 yıl önceki anlayışına bile yetişemeyen bir bakış göstermektedir.

- Kanun Teklifi yasalaştığı takdirde "Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına Giriş Sınavı ve Denetçi Yardımcısı Adayları ile Denetçi Yardımcılarının Yetiştirilme ve Meslek Sınavı Yönetmeliği"nin dayanağı ortadan kalkacağından Yönetmelik hükümsüz kalacaktır. Her ne kadar Teklifin 1 inci maddesinde "Denetçi yardımcılığı adaylığına giriş sınavı esas ve usulleri, mesleki eğitimde okutulacak dersler, stajın şekli ve şartları ile süresi, eğitim ve staj sonundaki sınav usulleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir" ifadesine yer verilmiş ise de bu Yönetmelikte Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına Giriş Sınavına ilişkin düzenlemeler bulunmayacaktır. Yönetmelik alım sonrası eğitim, yeterlilik gibi uygulamaları kapsayacaktır. Dolayısıyla bu Teklifle Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına giriş sistemi yönetmelik yerine Kanunla düzenlenir hale gelmektedir. Hakim ve savcılarda olduğu gibi diğer bir çok uygulamada bu husus yönetmeliklere bırakılmışken neden Sayıştay denetçi yardımcılığı adaylığına giriş konusu kanunla düzenlenmektedir.

Bir konunun kanunla düzenlenmesi ile yönetmelikle düzenlenmesinin çok önemli sonuçları vardır. Yönetmelikle düzenlenen bir konuda idarenin hukuka aykırı bir davranışı idari yargıya götürülebilirken kanunla yapılan düzenlemelerde bu yol kullanılamamaktadır. Yalnızca kanunun

Anayasaya aykırılığı iddiası varsa Anayasal yargı yoluna gidilebilmektedir. Yönetmelikle düzenlenen bir konu değişen şartlar karşısında değiştirilme ihtiyacı duyulduğunda Sayıştay Genel Kurulunca değiştirilebilirken kanunun düzenlediği bir konunun değiştirilmesi oldukça zor bir süreçtir.

Daha önce TBMM gündemine girmiş olan Sayıştay Kanun Teklifi incelendiğinde burada Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığına giriş sistemi konusunun 832 sayılı Kanundaki haliyle korunduğu görülmektedir. Teklifin 17 nci maddesinde "Denetçi yardımcı adaylığına giriş sınavı esas ve usulleri ile adaylarda aranacak diğer şartlar yönetmelikle düzenlenir." denilmekte ve bu konu yönetmeliğe bırakılmaktadır.

Kanun Teklifinin genel gerekçesinde "Teklif ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 128 inci maddesinin "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir" hükmü gereğince; Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığına girişle ilgili genel hususların kanunla düzenlenmesi suretiyle objektiflik, yerindelik, hesap verilebilirlik ve liyakat ilkelerine uygun seçimin yasal güvenceye kavuşturulması ve yukarıda bahsi geçen sözlü sınav neticelerinde ortaya çıkan mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır." denilse de zaten Sayıştay meslek mensuplarının nitelikleri atanmaları, görev ve yetkileri hakları ve yükümlülükleri başta 832 sayılı Kanun olmak üzere kanunlarda düzenleme altına alınmıştır. Mevcut giriş sisteminin dayanağı olan Yönetmelik de 832 sayılı Sayıştay Kanununun verdiği yetki ile hazırlanmıştır. Ayrıca genel gerekçedeki "Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığına girişle ilgili genel hususların kanunla düzenlenmesi" ifadesine uygun giriş sisteminin yalnızca genel hususları düzenlense idi genel hususlar dışındaki konuları içeren bir yönetmeliğe atıfta bulunulurdu. Oysa Teklifte atıfta bulunulan Yönetmelik giriş sistemine ilişkin bir yönetmelik olmayıp "mesleki eğitimde okutulacak dersler stajın şekli ve şartları ile süresi eğitim ve staj konusundaki sınav usulleri ve diğer hususlar"a ilişkin bir yönetmeliktir.

Kanun Teklifinde düzenlenen denetçi yardımcılığına girişe ilişkin hususlarla mülakat konusunu yönetmelikle değil kanunla düzenlemek hatalı bir uygulamadır. Mülakatta başarısız sayılma işleminin de diğer tüm idari işlemlerin yargısal denetiminde olduğu gibi yetki, şekil, sebep, konu ve amaç olmak üzere işlemin tüm unsurları yönünden yargısal denetiminin yapılması gerekmektedir. Bu hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir. Ayrıca Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığına giriş sistemi gibi ayrıntılı şekilde düzenlenmesi gereken Sayıştay Genel Kurulu yetkisindeki idari bir konunun Kanun yoluyla düzenlenmesi hatalıdır.

Bilindiği gibi Sayıştay Kanununun 19 uncu maddesi Sayıştaya ilişkin kanuna tasarı ve teklifleri konusunda görüş bildirme görevini Genel Kurula vermiştir. Bu teklifin de her boyutuyla öncelikle Sayıştay genel kurulunda ele alınması uygun bir yol olarak gözükmekte ise de bu yola gidilmemiştir.

Kanun Teklifi Anayasa'nın hukuk devleti ilkesine aykırı maddeler ihtiva etmektedir. Teklifte adaylara verilen puanların tutanağa geçirilmesi dışında mülakatla ilgili başkaca bir kaydın kullanılmayacağı ifade edilmektedir. Bu hüküm Anayasasının hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu gibi yargı kararlarına da aykırı bir düzenlemedir. Zira Kanun Teklifine konu olan düzenlemeye neden olan Danıştay kararında Sayıştay'ın sözü edilen sözlü sınavda kayıt eksikliğine vurgu yapılmış ve bu nedenle dava kurum aleyhine sonuçlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 nci maddesinde belirtilen Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temel niteliklerinden olan "hukuk devleti" ilkesi vatandaşların hukuk güvenliğini sağlayan, idarenin hukuka bağlılığını amaç edinen buna karşılık kamu gücünün sınırsız, ölçsüz ve keyfi kullanılmasını önleyen en önemli unsurlardan biridir.

Nitekim hukuk devleti ilkesinin yaşama geçirilmesini sağlayacak araçlar arasında Anayasanın 8 inci maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin, Anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılacağı ve yerine getirileceği Anayasanın 125 inci maddesinde de, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu kuralına yer verilmiştir. Hukuk devletinde idarenin yargısal denetiminin yapılmasının ortadan kaldıracak ya da bu denetimin yapılmasını imkansız kılacak işlem ve eylemlerde bulunması mümkün değildir.

Geçici madde ile yapılan düzenleme ise sorunları çözüyor gözükmekle birlikte ihtilaf yaratabilecek bir kapsama sahiptir.

SONUÇ

- Mağdur olan Sayıştay Denetçi Yardımcılarının sorunlarını çözme gerekçesi ile hazırlanan Kanun Teklifi ile Sayıştay denetçi yardımcılığına giriş sistemi kaliteyi ihmal eden, kayırmacı ve subjektif unsurlara dayalı bir hale getirilmektedir.

- Kanun Teklifi yargı kararını yerine getirmek ve mağdur olan Sayıştay meslek mensuplarının haklarını yeniden sağlamak amacıyla yalnızca geçici maddeye ilişkin hükümlerden ibaret olmalıdır. Buna ilişkin kanun teklifi önerisini de aşağıda sunuyoruz.

- Sayıştay'ı böylesine yakından ilgilendiren teklif öncelikle Sayıştay Genel Kurulu'nda görüşülerek Kurumun görüşü alınmalıdır.

832 Sayılı Sayıştay Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında

Kanun Teklifi Önerisi

Madde 1 - 832 sayılı Sayıştay Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

“Geçici Madde 2 - Sayıştay Başkanlığı tarafından 2/2/2009 - 6/2/2009 tarihleri arasında yapılan Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığı sözlü sınavında başarısız sayılanlar mevcut yönetmelik hükümlerine göre yeniden sözlü sınava alınırlar.

Birinci fıkradaki tarihler arasında yapılan sözlü sınav sonucuna göre atanmış olanların hakları saklıdır. Bu adayların eğitim ve stajlarına kaldıkları yerden devam edilir.”

Madde 2 - Bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanunun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yürütür.

M. Akif Hamzaçebi

Trabzon

Esfender Korkmaz

İstanbul

Gürol Ergin

Muğla

Bülent Baratalı

İzmir

Osman Kaptan

Antalya

Faik Öztrak

Tekirdağ

MUHALEFET ŞERHİ

(21/2/1967 Tarihli ve 832 Sayılı Sayıştay Kanununda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun Teklifi)

Sayıştay Başkanlığı tarafından 2/2/2009-6/2/2009 tarihleri arasında yapılan Sayıştay denetçi yardımcılığı sözlü sınavının ve sınav sonucu yapılan atama işlemleri ile ilgili Yönetmeliğin sözlü sınavla ilgili bazı maddelerinin iptalinin ve yürürlüğünün durdurulması ile ilgili açılan davada Danıştay Onikinci Dairesinin “yürütmenin durdurulması” kararı sonucu bu Teklifin verildiği anlaşılmaktadır.

Teklifin Komisyonunda değişen şekliyle 1 inci maddesinde; 832 sayılı Sayıştay Kanununun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte değiştirilerek, "Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına Giriş Sınavı ve Denetçi Yardımcısı Adayları ile Denetçi Yardımcılarının Yetiştirilme ve Meslek Sınavı Yönetmeliği" ile düzenlenen denetçi yardımcısı adaylığına giriş sınavı ve diğer hususlarla ilgili hükümlere Kanunda yer verilmesi öngörülmektedir. Ancak; kanun maddesi adeta yönetmelik gibi ayrıntılar içermekte, ayrıca mevcut yönetmelik hükümlerine göre, sözlü sınav kaldırılarak yerine mülakat getirilmekte, eleme sınavında yer alan yabancı dil bilgisi soruları çıkarılmakta ve kazanmış sayılanların sayısı artırılmaktadır.

Teklifin Komisyonunda değişen şekliyle 2 nci maddesinde de; 2/2/2009 - 6/2/2009 tarihleri arasında yapılan sınav sonucuna göre atananların, sınav sonucuna ilişkin hakları saklı tutulmakta ve sözlü sınavda başarısız sayılanların 1 inci maddedeki düzenlemeye göre mülakata alınması ve mülakatta aranacak "yetmiş" puanın, bu mülakatta "elli" olarak uygulanması öngörülmektedir. Aynı eleme ve yazılı sınava giren kişilerin bazılarının sözlü sınava, bazılarının mülakata tabi olmasının hukuki ihtilafa yol açabileceği düşünülmektedir.

Dolayısıyla, Danıştay Onikinci Dairesi kararı uyarınca bir düzenleme yapılması ve ortaya çıkan mağduriyetlerin giderilmesi gerektiği görüşünü taşımakla birlikte, Teklifteki maddelerin içeriği itibarıyla muhalefet edilmektedir. Yeni Sayıştay Kanunu düzenlemesinin Hükümetin öncelikli hedefi olduğunun Hükümet üyelerince ifade edildiği bir dönemde, uygulamada değişiklik öngören söz konusu hükümlerin, bu Teklif yerine anılan düzenlemenin müzakeresi esnasında dikkate alınmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Münir Kutluata

Sakarya

Emin Haluk Ayhan

Denizli

Mustafa Kalaycı

Konya

Mehmet Günel

Antalya

Erkan Akçay

Manisa

AYRIŞIK OY

21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifinin 9. maddesinde belirtilen mülakat sınavı bölümü, Danıştay kararında belirtilen "... sözlü sınavın niteliği gereği birtakım hususların tutanakla saptanması ve adayların başarısızlığına ya da yetersizliğine ilişkin tespitlerin açıkça ortaya konulması ..." tespitini karşılamamaktadır. "Mülakat sınavı"nın yerine "sözlü sınav" konulmalıdır. Bundan dolayı ayrışık oy kullanıyoruz.

Hasip Kaplan

Şınak

KARŞI OY YAZISI

Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan görüşmeler sonucunda, Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz tarafından verilen 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi verilen önergeler doğrultusunda değiştirilerek kabul edilmiştir. Komisyon tarafından benimsenen metne aşağıda açıklanan gerekçelerle iştirak edilmemiştir.

2-6 Şubat 2009 tarihleri arasında Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığı sözlü sınavı gerçekleştirilmiş ve kazananlar Sayıştay Meslek Mensubu olarak göreve başlamışlardır. Sözlü sınavda başarısız sayılan bazı kişiler ise Sayıştay Başkanlığı aleyhine idari yargıda dava açma yoluna gitmişlerdir. Danıştay tarafından sözlü sınav hakkında yürütmenin durdurulmasına; buna dayanan atama işleminin de yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiştir. Ayrıca, Danıştay "Sayıştay Denetçi Yardımcısı Adaylığına Giriş Sınavı ve Denetçi Yardımcısı Adayları ile Denetçi Yardımcılarının Yetiştirilme ve Meslek Sınavı Yönetmeliği'nin 16. maddesinin "sözlü sınavda adaylara, kurul üyelerince ortaklaşa tek not verilir" ibaresinin yürütülmesinin de durdurulmasına karar verilmiştir.

İdare Anayasa gereği söz konusu yargı kararına uymak durumundadır. Ancak karar üzerine oluşan boşluğun doldurulmamasının hem sözlü sınavda başarılı olan hem de başarılı olmayıp idari işlemleri iptal ettiren adayların mağduriyetlerine yol açtığı da açıktır. Sözü edilenlerin mağduriyetlerinin giderilmesi için yasal bir düzenleme yapılması gerektiğine biz de inanıyoruz.

Ancak, sözde ortaya çıkan mağduriyetleri gidermek amacıyla Bilecik Milletvekili sayın Fahrettin Poyraz tarafından verilen kanun teklifi incelendiğinde tümüyle yargı kararını etkisiz kılmayı amaçladığı görülecektir.

Teklifle ilgili olarak komisyonda dile getirilen eleştiriler üzerine verilen önergeler doğrultusunda eleştirilen hususların bir kısmı karşılanmış olmakla birlikte, eleştirilerimiz tümüyle karşılanmadığı için karşı oy yazılması gereği doğmuştur.

Önce Danıştay'ın vermiş olduğu yürütmenin durdurulması kararında nelere işaret ediliyor ona bakalım.

Kararda deniliyor ki;

- Hukuk devleti ilkesinin gereği olarak bir sözlü sınavın objektif olduğundan söz edilebilmesi için, dikkate alınan kriterlerin ve bunlara ilişkin ölçütlerin, değerlendirme esaslarının ve uygulanacak yöntemin belirlenmesi ve bu hususların ilgili yönetmelikte düzenlenmesi gerekir. Aksine bir durum idari işlem niteliğinde olan sözlü sınavların yargısal denetimini güçleştirecek hatta imkansız kılacaktır.

- Sözlü sınavda başarısız sayılma işleminin diğer tüm idari işlemlerin yargısal denetiminde olduğu gibi yetki, şekil, sebep, konu ve maksat olmak üzere işlemin tüm unsurları yönünden yargısal denetiminin yapılması esas olmalıdır. İdari işlemin yetki, şekil gibi salt usule ilişkin unsurları ile sınırlı olmak üzere yapılan bir yargısal denetimin, hukuk devleti ilkesinin sağladığı güvenceyi temin etmeyeceği açıktır. Dolayısıyla sözlü sınavda başarısız sayılma işleminin yargısal denetimini sağlayacak altyapının tüm unsurlarıyla oluşturulmasını sağlamak hukuka bağlı idarenin görevidir.

- Komisyon üyelerince takdir edilen notun gerekçesiyle ortaya konulmaması, sınavın sesli ve görüntülü kayıt yapılmak suretiyle gerçekleştirilmemesi nedeniyle yapılan sözlü sınavda ve davacının bu sınavda başarısız sayılmasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Sözlü sınavın niteliği gereği bir takım hususların tutanakla saptanması ve adayların başarısızlığına ya da yetersizliğine ilişkin tespitlerin açıkça ortaya konulması, yargı denetimi açısından zorunlu olduğundan, sorulara verilen cevaplar ve belirtilen hususlar yönünden adaylara komisyon üyelerince takdir edilen puanların ayrı ayrı gerekçeleriyle belirtilmesi zorunluluğu karşısında yönetmeliğin 16. maddesinin ilgili kısmında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Şimdi de kanun teklifiyle, bu gerekçelere uyulmadan yargı kararı nasıl aşılacak isteniyor, ona bakalım.

Teklifte, sınavın ÖSYM'nin yanı sıra bu sınavları yapan diğer kurum ve kuruluşlara da yaptırılabilmesine ilişkin bir hüküm yer almaktaydı. Böyle bir hüküm, objektifliği üzerine kimsenin söz söyleyemeyeceği ve etkide bulunamayacağı ÖSYM'nin eleme ve yazılı sınavlarda kayırmacılığa başvurmak üzere devre dışı bırakılması anlamına gelmekteydi. Eleştirilerimiz üzerine teklifin bu hükmü düzeltilmiştir.

Hem teklif hem de komisyonda yapılan değişiklik, halen eleme sınavı konuları arasında yer alan yabancı dil bilgisi sınavını sınav konuları arasından çıkarmaktadır. TBMM adına denetim görevi yapan Sayıştay'da bugüne kadar sınav konuları arasında yer alan yabancı dil bilgisinin sınav konuları arasından çıkarılmasının doğru olmadığı düşünülmektedir.

Teklifte eleme sınavında 70 ve üzeri not alma koşulu kaldırılmaktaydı. Bu durumun denetçilerin niteliklerinin düşmesi sonucu doğuracağı açıktı. Eleştirilerimiz üzerine bu olumsuzluk da düzeltilmiştir.

Teklifte yer alan ve komisyon tarafından da benimsenen bir hüküm de, halen eleme ve yazılı sınavdan sonra yapılan sözlü sınavın mülakata dönüştürülmesidir. Bu düzenleme Danıştay kararında özellikle üzerinde durulan ve subjektifliğe yol açan uygulamanın sürdürülmesine imkan veren bir düzenlemedir. Bu düzenleme ile herşeyden önce bilgiyi ölçen sözlü sınav yerine subjektif değerlendirmelere açık mülakat sistemi getirilmekte ve yargı kararı yasal düzenleme ile aşılacak istenmektedir. Mülakat yerine sözlü sınavı esas alan bir değişiklik önergemiz, TBMM Başkan Vekilinin takdire bırakmasına rağmen komisyonda reddedilmiştir.

Yine hem teklifte hem de komisyon tarafından benimsenen metinde, mülakatta tutanak dışında başka herhangi bir kayıt tutulmayacağı hükme bağlanmaktadır. Benzer bir düzenleme geçtiğimiz aylarda kaymakam adayları sözlü sınavı için de yapılmıştı. Hem İçişleri Bakanlığında hem de Sayıştay'da yapılan sözlü sınavlarla ilgili olarak Danıştay verdiği kararlarında, idarenin subjektif

değerlendirmelerinin önüne geçmek için sözlü sınavlarda tutanak dışında sesli ve görüntülü kayıt da tutulması gereğine işaret etmişti. Komisyon tarafından benimsenen metin sözlü sınavı mülakata dönüştürerek onu bir sınav olmaktan çıkarmakta; verilen notu eleme ve yazılı sınav notu ile aynı ağırlığa getirerek kayırmacılığa kapı aralamakta; tutanak dışında başka kayıt tutulmayacağı hükmünü getirerek de bir daha bu gerekçeyle yargının iptal kararı vermesini önlemeye çalışmaktadır. Bu tavrın hukuk devleti ile bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

Ayrıca komisyon tarafından benimsenen metin denetçi yardımcılığına iki kez atama yapılacağı sonucunu doğurmaktadır. Metin dikkatle incelenir ise eleme ve yazılı sınav ile mülakatta başarılı olan adayların denetçi yardımcılığına atanacakları öngörülmektedir. Bu atama ile adaylar sayıştay denetçi yardımcısı olarak memuriyete girmiş olmaktadırlar. Adaylık süresi dolduktan sonra yapılan işlem yeni bir atama işlemi olmayıp aday memurluk statüsünün sona erdiğine ilişkin bir onay sürecidir. Bu nedenle söz konusu hükümlerin de bu çerçevede düzeltilmesi gerekmektedir.

Ümit ederiz ki yapılan eleştiriler doğrultusunda Genel Kurulda gerekli düzeltmeler yapılır ve komisyonda eleştirilerimiz doğrultusunda düzeltilmiş olan hususlardan da tekrar teklifle yer alan hükümlere geri bir dönüş olmaz. Geçmişte benzer olayları çok yaşadığımız için bu son endişemize de Genel Kurulun dikkatini çekmek istedik.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde kanun teklifi ile ilgili olarak komisyonumuzun benimsediği çoğunluk görüşüne iştirak edilememiştir.

Genel Kurulun bilgisine saygıyla sunulur.

Harun Öztürk
İzmir

BİLECİK MİLLETVEKİLİ FAHRETTİN
POYRAZ'IN TEKLİFİ

**SAYIŞTAY KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 9- Raportör ve denetçiler, denetçi yardımcılığından yetişirler.

Denetçi yardımcılığına hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki en az dört yıllık fakülte veya yüksek okullardan birini bitirmiş olanlar arasından açılacak sınavı kazananlar Birinci Başkan tarafından aday olarak atanırlar. Sınava girebilmek için, 31 yaşından gün almamış olmak ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel niteliklere sahip olmak şarttır.

Adaylık süresi en az bir, en çok iki yıldır. Adaylık süresi sonunda; bilgi, çalışma ve ahlak bakımından hizmete elverişli görülenler Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunun kararı ve Birinci Başkanın onayıyla denetçi yardımcılığına atanırlar. Hizmete elverişli görülmeyenlerin görevine Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararı ve Birinci Başkanın onayıyla son verilir.

Denetçi yardımcıları, mesleki eğitime ve staja tabi tutulurlar. Denetçi olabilmek için, bu eğitim ve staj sonunda yapılacak meslek sınavında başarılı olmak şarttır. Mesleki eğitimde okutulacak dersler, stajın şekli ve şartları ile süresi, eğitim ve staj sonundaki sınav usulleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Sayıştay meslek mensupları ile savcı ve yardımcılarının yükselme süreleri iki yıldır."

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**SAYIŞTAY KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Denetçilerin Nitelikleri, Mesleğe Alınmaları, Atanmaları ve Yükseltilmeleri

MADDE 9- Denetçiler, denetçi yardımcılığından yetişirler.

Denetçi yardımcılığına, hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki en az dört yıllık fakülte veya yüksek okullardan birini bitirmiş olanlar arasından açılacak giriş sınavını kazananlar Birinci Başkan tarafından aday olarak atanır. Sınava girebilmek için sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibarıyla 31 yaşını bitirmemiş olmak ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel nitelikleri taşımak şarttır.

Giriş sınavı; eleme sınavı, yazılı sınav ve mülakattan oluşur. Eleme ve yazılı sınavları, Sayıştay Başkanlığı ile imzalanacak protokole göre Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılır.

Eleme sınavı; alan bilgisi, genel kültür ve genel yetenek sorularından oluşur ve test usulüne göre yapılır. Eleme sınavı sonucunda, yetmiş puandan az olmamak üzere en yüksek puandan başlayarak sınav ilanında belirtilen kadronun beş katına kadar aday yazılı sınavı çağrılır.

Yazılı sınav; zorunlu olan; İktisat, Maliye, Hukuk, Kompozisyon ile seçimlik olan Ticaret Hukuku veya Muhasebe konularından oluşur. Yazılı sınav sonucunda, yetmiş puandan az

(Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz'ın Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

olmamak üzere, en yüksek puandan başlayarak eleme sınavı ilanında belirtilen kadronun üç katına kadar aday mülakata çağrılır.

Mülakat, adayın;

a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,

b) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,

c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,

ç) Genel yetenek ve genel kültürü,

d) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir. Adaylar, komisyon tarafından (a) ila (d) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için yirmişer puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında mülakat ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz.

Mülakat komisyonu; Birinci Başkanın veya görevlendireceği bir daire başkanının başkanlığında, iki üye ve üç uzman denetçi olmak üzere altı kişiden oluşur. Mülakatta başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır.

Giriş sınav sonuç listesi; eleme sınav puanı ve yazılı sınav puanı ile mülakat puanının aritmetik ortalaması tespit edilerek en yüksek puan alandan başlamak üzere hazırlanır. Giriş sınav sonuç listesindeki sıralama doğrultusunda eleme sınav ilanında belirtilen kadro sayısı kadar adayın atama işlemleri yapılır.

Denetçi Yardımcılarının mesleki eğitim ve staj süresi en az iki en çok üç yıldır. Adaylık süresi en az bir en çok iki yıldır. Adaylık süresi sonunda; olumlu sicil alanlar Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunun kararı ve Birinci Başkanın onayıyla denetçi yardımcılığına

(Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz'ın Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

atanırlar. Olumlu sicil alamayanların görevine Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararı ve Birinci Başkanın onayıyla son verilir.

Denetçi yardımcılarının denetçiliğe atanabilmeleri için mesleki eğitim ve staj sonunda yapılacak sınavda başarılı olmaları ve olumlu sicil almaları şarttır. Yeterlik sınavında başarılı olamayanların meslek mensupluğu ile ilişkisi kesilir. Bunlardan yazılı olarak talepte bulunanlar, Sayıştay Birinci Başkanının onayıyla yönetim mensubu olarak atanır.

Sayıştay meslek mensupları ile savcı ve yardımcılarının yükselme süreleri iki yıldır.

Denetçi yardımcılığı adaylığına giriş sınavı esas ve usulleri, mesleki eğitimde okutulacak derslerle staj şekli ve şartları ile süresi, eğitim ve staj sonundaki sınav usulleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 832 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 9/A maddesi eklenmiştir.

"Denetçi yardımcısı adaylığı giriş sınavı ve atama

MADDE 9/A- Adaylar; eleme sınavı, yazılı sınav ve mülakat olmak üzere üç sınava tabi tutulurlar. Eleme sınavı ve yazılı sınav, Başkanlıkça bu sınavı yapabilen kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırılan yarışma sınavlarıdır. Atama yapılacak boş kadro sayısı, atanacaklarda aranacak şartlar ile başvuruya ve sınava ilişkin hususların yer aldığı duyuru, müracaat süresinin bitiminden en az otuz gün önce Türkiye genelinde günlük yayımlanan tirajı en yüksek beş gazetenin birinde en az bir defa ve Sayıştay Başkanlığının resmi internet sitesinde ilan olunur.

Eleme sınavı; alan bilgisi, genel kültür ve genel yetenek sorularından oluşur ve test usulüne göre yapılır. Alan bilgisi testi; iktisat, maliye ve hukuk bilgisi sorularını kapsar. Eleme sınavı değerlendirilmesi; alan bilgisi yüzde

(Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz'ın Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

altmış, genel kültür ve genel yetenek yüzde kırk oranında değerlendirmeye dahil edilerek yüz tam puan üzerinden yapılır. Eleme sınavı sonucunda, en yüksek puanı alandan başlamak üzere, sınav ilanında belirtilen kadronun beş katı aday yazılı sınava çağrılır. Çağrılan en son adayla aynı puanı almış bulunan diğer adaylar da, kontenjan gözetilmeksizin yazılı sınava çağrılır.

Yazılı sınav soruları, zorunlu olan iktisat, maliye, hukuk, kompozisyon ile seçimlik olan ticaret hukuku veya muhasebe konularından oluşur. Yazılı sınav sonucunda, en yüksek puanı alandan başlamak üzere, eleme sınavı ilanında belirtilen kadronun üç katı aday mülakata çağrılır. Çağrılan en son adayla aynı puanı almış bulunan diğer adaylar da, kontenjan gözetilmeksizin mülakata çağrılır.

Mülakat komisyonu; Birinci Başkanın veya görevlendireceği bir daire başkanının başkanlığında, iki üye ve üç uzman denetçi veya raportör olmak üzere altı kişiden oluşur.

Mülakat, adayın;

- a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,
 - b) Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu ve liyakati,
 - c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,
 - d) Genel yetenek ve genel kültürü,
 - e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,
- yönlerinden değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilir. Adaylar, komisyon başkan ve üyeleri tarafından (a) ila (e) benderinde yazılı özelliklerin her biri için yirmişer puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında mülakat ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz. Mülakatta başarılı sayılmak için, komisyon başkan ve üyelerinin yüz tam puan üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasının en az yetmiş olması şarttır. Mülakat sonucu en

(Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz'ın Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yüksek puan alan adaydan başlamak üzere sıralama yapılarak mülakat başarı listesi hazırlanır ve bu liste komisyon tarafından imzalanır.

Genel sınav sonuç listesi; eleme sınav puanı ve yazılı sınav puanı ile mülakat puanının aritmetik ortalaması tespit edilerek en yüksek puan alandan başlamak üzere hazırlanır. Bu sıralamaya tabi tutulanların nihai puanlarının eşit olması halinde, yazılı sınav puanı; yazılı sınav puanlarının da eşit olması halinde eleme sınav puanı esas alınarak sıra belirlenir.

Genel sınav sonuç listesindeki sıralama doğrultusunda, sınav ilanında belirtilen kadro sayısı kadar adayın atama işlemleri yapılır.

Gerçeğe aykırı beyanda bulunanların sınavları geçersiz sayılır ve atamaları yapılmaz; yapılmış ise iptal edilir. Bu kişiler hiçbir hak talebinde bulunamazlar."

MADDE 3- 832 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11- 2/2/2009 - 6/2/2009 tarihleri arasında yapılan Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığı sözlü sınavında başarısız sayılanlar, bu Kanun hükümlerine göre yeniden mülakata alınırlar. Bu Kanunun 9/A maddesinin beşinci fıkrasındaki yetmiş ibaresi, bu mülakatta elli olarak uygulanır. Bunlar arasından başarılı olanlar, 25/2/2010 tarihi itibarıyla boşalacak olan kadrolara atanırlar.

Birinci fıkrada belirtilen sözlü sınav sonucuna göre atamaları yapılanların hakları saklıdır. Bu adayların eğitimleri ve stajları kaldığı yerden devam eder.

Bu Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yönetmelik en geç altı ay içerisinde çıkarılır. "

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

MADDE 2- 832 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11- 2/2/2009 – 6/2/2009 tarihleri arasında yapılan Sayıştay denetçi yardımcısı adaylığı sözlü sınavında başarısız sayılanlar, bu Kanun hükümlerine göre mülakata alınırlar. Bu Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasındaki "yetmiş" ibaresi, bu mülakatta "elli" olarak uygulanır.

2/2/2009 – 6/2/2009 tarihleri arasında yapılan sınav sonucuna göre atananların, sınav sonucuna ilişkin hakları saklıdır. Bu adayların eğitimleri ve stajları kaldığı yerden devam eder.

Bu Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen yönetmelik bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde çıkarılır."

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

